

Aktantmodellen

Når du beskæftiger dig med fiktion og opdigtede fortællinger, kan aktantmodellen nogle gange være brugbar. Den er især god ved eventyr, som oftest indeholder alle modellens figurer helt tydeligt. Men novellen kan mange gange også sættes ind i modellen - i hvert fald på flere punkter.

Modellen kan derfor hjælpe med at tydeliggøre, hvad hovedpersonens objekt/mål er, og hvem/hvad der hjælper i processen og hvem/hvad der figurerer som modstand.

Modellen er dermed sagt ikke altid oplagt, og skal alene benyttes hvis novellens sammensætning lægger op til det.

Subjekt

Her har vi fat i vores hovedperson, og det er herfra modellen tager sit udgangspunkt.

Hjælper

I nogle tilfælde er der en hjælpende hånd, i andre er der ikke. Det kan være en god kammerat der støtter, det kan være en lærer der kommer med et godt råd. Det kan også være en magisk telefon, eller en talende ugle.

Modstander

Der vil oftest være en modstander, enten i form af en klassekammerat der mobber, en anden dreng der er forelsket i samme pige, en lærer der går hårdt til hovedpersonen, eller et forældrepar der sætter strikse begrænsninger i en teenagers liv.

Objekt

Objektet er det som vores hovedperson gerne vil opnå. Det kan være en fest de skal til, en svær opgave der skal afleveres eller enhver form for anden opgave som skal løses. Det kan være en mormor der skal hjælpes, eller en dreng der skal scores.

Sender

Her taler vi om den person - eller det - som har det objekt, personen gerne vil have. I novellen er det ikke ofte at dette punkt er let at finde, men især i eventyr finder man det næsten altid.

Modtager

Hvem ender med at få objektet? Her er det ofte subjektet, men ikke altid. Der kan altså godt være tale om en historie, hvor hovedpersonen kæmper for at hjælpe sin kammerat eller et familiemedlem med at opnå noget.